

Л.С. СТРИГУЛЬ, канд. екон. наук, доц. НТУ «ХПІ», Харків

ЯКІСНИЙ РЕІНЖІНІРИНГ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ERP- СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

В даній статті розглянуті напрямки визначення основних принципів якісного реінжинірингу як передумови ефективного впровадження та використання ERP-систем в умовах їх застосування на підприємствах України.

Ключові слова: реінжиніринг, інформаційні системи, інформаційні технології, автоматизація виробничих процесів, інформаційна інфраструктура

В данной статье рассмотрены направления определения основных принципов качественного реинжиниринга как предпосылки эффективного внедрения и использование ERP- систем в условиях их применения на предприятиях Украины.

Ключевые слова: реинжиниринг, информационные системы, информационные технологии, автоматизация производственных процессов, информационная инфраструктура

In the given clause directions of determination of main principles of qualitative reengineering as preconditions of effective introduction and use ERP-system and conditions their application at the enterprises of Ukraine are considered.

Keywords: informative systems, information technologies, automation of productive processes, informative infrastructure

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасному підприємству для якісного розвитку в умовах загальної інформатизації всіх напрямків економічних та виробничих процесів необхідна трансформація шляхом впровадження інформаційних систем, які дозволяють не тільки автоматизувати різноманітні процеси, але й дозволяють вирішати питання управління ними. Якісний реінжиніринг це дійсно запорука ефективного впровадження ІТ-продукту, який дозволить вирішити всі проблеми організації та використання управлінських інформаційних систем.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Питанням використання управлінських інформаційних систем присвячені праці таких відомих вітчизняних та закордонних учених, як Пітер Уейл, Джинн У. Росс, Ю. А. Петров, Е. Л. Климович, Ю. В. Юрилі, Пітер Ф. Друкер, Д. Мошелла, В. В. Баронов, Г. Н. Калянов. Сучасний стан справ у сфері інформаційних технологій на підприємствах України відзначається невизначеністю і має широкий спектр проблем [1-5]. Як зазначає О.А. Яковенко [6], пов'язано це з безупинним збільшенням обсягу технологічних пропозицій, що вимагають високих інвестицій і посилення залежності від зовнішніх послуг. При

© Л.С. Стригуль, 2012

реалізації процесів управління і господарської діяльності функція інформаційних технологій перестала бути допоміжною, перетворившись на найважливішу складову частину продукту або виробничих потужностей [7].

Невирішені частини загальної проблеми. В сучасних умовах господарювання найбільшої актуальності набула недостатність теоретичних досліджень у сфері інформатизації підприємницької діяльності, а аналіз практичної реалізації управлінських інформаційних систем представлений ще меншою мірою. Це є наслідком нашого відставання від світового рівня в розвитку інформатизації, інструментального і програмного забезпечення, тим більше в сфері ринкової інформаційної інфраструктури. Тому виникає необхідність у систематизації знань, які є складовою даної науково-практичної області, а також у розвитку аспекту процесу створення і практики використання нових інформаційних технологій у виробничій діяльності.

Мега статті (цілі). Основною метою статті є дослідження основних проблем впровадження ERP-систем на підприємствах України та визначення тенденцій їх розвитку в умовах сучасного господарювання.

Основні результати дослідження. Впровадження ERP – систем дає можливість застосовувати одну інтегровану програму замість декількох різних. За допомогою ERP-системи можливо управляти обробкою, виробництвом, логістикою, доставкою, виставлянням рахунків, бухгалтерським обліком. ERP-система (від англ. Enterprise Resource Planning System – система планування ресурсів підприємства) – призначена для автоматизації контролю та планування всіх виробничих ресурсів, які використовуються на підприємстві. ERP-системи охоплюють всі важливі процеси діяльності будь-якої компанії. Мета впровадження ERP – системи полягає у налагодженні взаємозв'язків між усіма відділами і створенні єдиного інформаційного сховища, що містить всю необхідну інформацію про компанію, її послуги, продукцію і роботу всіх відділів. ERP-рішення призначені для автоматизації бізнес-процесів як середніх і малих компаній, так і великих галузевих підприємств сфери торгівлі, виробництва та послуг.

Основними принципами впровадження ERP – систем, які зумовлюють успішність її подальшої експлуатації є:

- створення команди для проектування;
- управління на засадах проектного менеджменту;
- формалізований опис діяльності «як є»;
- пошук дублюючих операцій і затримок у передачі інформації;
- формалізований опис діяльності «як буде»;
- здійснення реінжинірингу бізнес-процесів.

Відповідно до результатів дослідження консалтингової компанії Panorama Consulting Group, сукупна вартість володіння корпоративним програмним забезпеченням (ПЗ) в цьому році скоротилася до 6,2 млн. доларів, порівняно з 8,5 млн. доларів у 2008-му році. Строк впровадження ERP-систем також скоротився до 18,4 місяців у порівнянні з показником 2008-го року (19,8 місяців). Крім того, 54% ERP-проектів виконуються з перевищенням бюджету, тоді як у 2008-му році таких ERP-впроваджень було 59%.

В реальних умовах господарювання з'ясовується, що не всі програмні продукти, які пропонуються постачальниками ERP відповідають їх основним потребам, вимогам і функціям. Розроблювачі ERP – систем при проектуванні своїх програмних комплексів враховують галузеву специфіку підприємства, що значно підвищує якість, але звужує напрямки їх застосування. Але при безпосередньому створенні інформаційних систем необхідне залучення послуг кваліфікованого консультанта, який повинен розуміти в економічній сутності функціонування підприємств конкретної галузі, та знати від чого залежить їхня прибутковість, як швидко вони реагують на зміну потреб клієнтів. Ці знання є запорукою створення ефективної управлінської інформаційної системи. Але навіть впровадження якісного програмного продукту, який задовольняє потребам окремого підприємства при відсутності наявності принципів планування й управління запасами, залишиться «чорною дірою», яка поглинає всі доступні ресурси підприємства. Це найчастіше відбувається коли реінжиніринг підмінюється простою оптимізацією.

Реінжиніринг, згідно з визначенням *Майкла Хаммера (родоначальника терміна)*, — це фундаментальне переосмислення й радикальне перепроєктування бізнес-процесів, з метою досягнення істотного поліпшення якості функціонування [6]. Це не просте підвищення маржинального доходу, а якісний перехід на новий рівень ефективності бізнесу. Навіщо підприємству витратити гроші і час на деталізований опис діяльності «як є», якщо воно має намір провести реінжиніринг, тобто кардинально змінити бізнес-процеси. Але підприємство не може провести реінжиніринг окремого бізнес-процесу. Його метою повинне бути одержання певних конкурентних переваг. При цьому придбання їх за рахунок оптимізації окремо взятого процесу неможливе. Не можна поліпшити процес продаж, якщо підприємство зриває терміни виробництва й не забезпечує необхідної якості через те, що постачання здійснює закупівлі, виходячи із власних міркувань. Тільки поліпшення функціонування внутрішнього ланцюжка поставки « постачання-виробництво-продаж», синхронізація дій усіх учасників основних процесів можуть забезпечити досягнення бажаного результату. При цьому синхронізація ланцюжка відбувається не за рахунок виключення дублювання операцій або прискорення проходження документів, а за рахунок створення збалансованого операційного

плану, загального для всього ланцюжка «постачання-виробництво-продаж» прогнозу, який будується на підставі попиту на продукцію підприємства, а не на підставі статистики споживання запасів за попередні періоди. Зміна традиційних методів планування виробництва й запасів, — от основний елемент якісного реінжинірингу.

Практика свідчить про те, що однією з основних практичних проблем, з якою зустрічаються підприємства при впровадженні ERP - систем, підсистем управління виробництвами і особливо планування, є погана якість або відсутність нормативно-довідкової інформації, конструкторсько-технологічної документації (КТД), і найголовніше — повна неузгодженість позначень використовуваної номенклатури товарно-матеріальних запасів (ТМЗ) у підрозділах підприємства.

Висновки і перспективи подальших розробок. Вирішення означених проблем створює умови для повноцінного планування ERP - системи. Крім цього з'являється реальна можливість провести економічний аналіз матеріалів і комплектуючих, які використовуються з метою оптимізації їх застосування і визначення варіантів заміни. Причому одна частина цих заміни повинна бути визначена як постійна, а інша — як припустима. Це дозволить оптимізувати закуповувану номенклатуру, запобігти замінам у процесі виробництва. У результаті скорочується загальний перелік номенклатури, який необхідно відслідковувати фахівцям відділів МТЗ і управління запасами.

Список літератури: 1. Автоматизация управления предприятием / [Баронов В. В., Калянов Г. Н., Попов Ю. И. и др.]. – М.: ИНФРА-М, 2000. 2. Мошелла Д. Бизнес-перспективы информационных технологий. Как заказчик определяет контуры технологического роста / Д. Мошелла. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. 3. Петров Ю. А. Комплексная автоматизация управления предприятием / Ю. А. Петров, Е. Л. Климович, Ю. В. Юрилы. - М.: Дело, 2006. 4. Питер Ф. Друкер. Задачи менеджмента в XXI веке / Питер Ф. Друкер. – М.: ИД "Вильямс", 2002. 5. Уэйл П. Управление ИТ: опыт компаний-лидеров / Питер Уэйл. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 293 с. 6. Яковенко С.І. Реінженіринг бізнес процесів шляхом інформатизації управління на підприємствах України // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №9 (39). – С. 118-130. 7. Бландел Г.Л. Эффективные бизнес-коммуникации: принципы и практика в эпоху информатизации. – СПб.: Питер, 2000.

Надійшла до редколегії 27.08.2012